

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z języka polskiego w klasie 7

1. Kształcenie literackie i kulturowe

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> relacjonuje treść wiersza określa rodzaj literacki utworu wskazuje podmiot liryczny wskazuje adresata lirycznego wyjaśnia znaczenie terminów: fraszka, apostrofa, archaizm, neologizm, wiersz biały, wiersz wolny, personifikacja, puenta, powtórzenie, pieśń, pytanie retoryczne, satyra, , emigracja, ballada 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat podmiotu lirycznego nazywa uczucia podmiotu lirycznego wskazuje i wypowiada się na temat adresata lirycznego wskazuje apostrofę i wyjaśnia jej funkcję dokonuje podziału wiersza na części tematyczne wskazuje i podaje nazwy środków, stylistycznych użytych w wierszu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> interpretuje znaczenie wiersza wyjaśnia sens puenty utworu określa funkcję środków stylistycznych użytych w wierszu omawia język wiersza wyjaśnia metaforyczne znaczenie związków frazeologicznych interpretuje tytuł omawia znaczenie refrenu dla wymowy wiersza wykorzystuje kontekst 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat utworu, wypowiada się na temat podmiotu lirycznego, interpretuje jego postawę, hierarchię wartości, przedstawia jego punkt widzenia, sposób postrzegania świata i wartości wypowiada się na temat własnego pojmowania pojęcia „małej ojczyzny” określa nastrój wiersza i wyjaśnia, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> podejmuje dyskusję na tematy związane z utworem i dotyczące jego problematyki wskazuje konteksty i nawiązania tworzy samodzielną wypowiedź pisemną na tematy szeroko powiązane z utworem omawia wybrane teksty kultury podejmuje dyskusję na tematy związane z

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<ul style="list-style-type: none"> wskazuje archaizmy w utworach określa rodzaj literacki utworu określa przynależność utworu/ fragmentów utworu do rodzaju literackiego relacjonuje treść utworu/fragmentu utworu wskazuje wydarzenia i sytuacje o charakterze baśniowym i realistycznym wyjaśnia znaczenie terminów: powieść, nowela, punkt kulminacyjny, emigrant, symbol, wyraz potoczny, kompozycja, 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia współczesną formę wskazanych archaizmów występujących w utworze wskazuje cechy wiersza wolnego ustala przynależność gatunkową wiersza charakteryzuje twórczość J. Kochanowskiego, A. Mickiewicza wskazuje cechy gatunkowe utworu zapisuje wydarzenia w punktach wypowiada się na temat narracji w utworze omawia świat przedstawiony w utworze opisuje czas i miejsce akcji charakteryzuje głównego bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> biograficzny do analizy utworów J. Kochanowskiego i A. Mickiewicza wyjaśnia tytuł wywiadu wskazuje fragmenty nacechowane emocjonalnie interpretuje tytuł dramatu wyjaśnia sens motto opisuje nastrój dramatu wskazuje cechy dramatu romantycznego określa funkcję świata fantastycznego w utworze opisuje bohatera, jego ewolucje, decyzje itp. wskazuje cechy wyjaśnia, na czym polega 	<ul style="list-style-type: none"> jakimi środkami jest on budowany interpretuje puentę, przesłanie utworu podejmuje dyskusję dotyczącą utworu podejmuje dyskusję na główne tematy dotyczące utworu formułuje i wyjaśnia przesłanie utworu analizuje sposób przedstawienia bohaterów interpretuje słowa bohaterów rozumie i omawia elementy symboliczne utworu wypowiada swoją opinię na temat przeczytanego fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> utworem i odnosi ją do wybranych tekstów kultury omawia kontekst historyczny utworu podejmuje dyskusję na tematy szeroko związane z utworem i jego problematyką dokonuje charakterystyki porównawczej bohatera wywiadu z inną postacią rzeczywistą lub fikcyjną, analizuje wskazany plakat teatralny formułuje na podstawie dramatu uniwersalne prawdy o ludzkiej psychice, moralności itp.

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<p>przypowieść, archaizm</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu wywiad • relacjonuje treść wywiadu, • przyporządkowuje utwór do rodzaju literackiego • relacjonuje treść dramatu • wskazuje cechy dramatu • określa czas i miejsce akcji • dokonuje podziału bohaterów na realistycznych i fantastycznych • wyjaśnia znaczenie terminów: komedia, komizm charakterów, komizm sytuacyjny, komizm słowny, akt, scena, didaskalia, 	<p>utworu/ bohaterów występujących w danym fragmencie utworu</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa typ narracji występującej w danym fragmencie • wskazuje archaizmy • wymienia cechy charakteru bohatera wywiadu • relacjonuje treść wywiadu, wskazując najistotniejsze fragmenty z perspektywy bohatera wywiadu, podjętych przez niego decyzji, działań itp. • omawia cechy gatunkowe tragedii • dokonuje podziału bohaterów na pierwszoplanowych, drugoplanowych i epizodycznych • charakteryzuje bohaterów utworu 	<p>karykaturalne przedstawienie bohaterów, określa komizm charakterów, komizm sytuacyjny, komizm słowny</p> <ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat sposobu prezentacji bohatera • dokonuje podziału tekstu na części i nadaje im tytuły • wskazuje cechy reportażu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia związek pomiędzy twórczością H. Sienkiewicza a problemami epoki • wyjaśnia przyczyny zachowania bohatera wywiadu • pisze charakterystykę bohatera wywiadu • wyjaśnia, na czym polega tragizm bohatera • wyjaśnia znaczenia symboliczne zawarte w utworze • interpretuje wybrane przedstawienie teatralne • analizuje zakończenie dramatu i omawia jego przesłanie 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia nawiązania kulturowe obecne w dramacie • pisze recenzję przedstawienia teatralnego • podaje przykłady przedstawienia motywów zawartych w utworze w innych tekstach kultury • przedstawia fabułę • omawia rodzaj rysunku zastosowanego w podanym komiksie • przedstawia fabułę • omawia rodzaj rysunku zastosowanego w podanym komiksie

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<p>bohaterowie pierwszoplanowi, drugoplanowi, epizodyczni, motto,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: czarny charakter, komiks, • relacjonuje treść komiksu • wyjaśnia znaczenie terminu reportaż • relacjonuje treść fragmentów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wątek główny i wątki poboczne utworu • zapisuje w punktach historię przedstawioną w utworze • wskazuje sceny komiczne i tragiczne • podaje przykłady różnych rodzajów • omawia znane sobie przykłady „czarnych charakterów” z wybranych tekstów kultury • wyjaśnia znaczenie terminu reportaż • relacjonuje treść fragmentów utworu 		<ul style="list-style-type: none"> • analizuje sposoby uzyskania odpowiedniego nastroju w dramacie • wypowiada się na temat prawd moralnych przedstawionych w utworze • analizuje funkcję „czarnego charakteru” w wybranym tekście kultury • przedstawia swoją opinię na temat komiksu • podejmuje dyskusję na temat związany bezpośrednio z tematem utworu, 	

2. Tworzenie wypowiedzi

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: teza, hipoteza, argumenty, akapit • referuje dwa możliwe schematy pisania rozprawki • przedstawia elementy kompozycji wypowiedzi argumentacyjnej • organizuje tekst, nie zawsze zachowując logikę • wyjaśnia znaczenie terminów: charakterystyka, charakterystyka postaci, autocharakterystyka, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • formułuje argumenty do podanego zagadnienia • tworzy plan rozprawki na podstawie podanej dyskusji • tworzy wewnętrznie uporządkowane wypracowanie o umiarkowanym stopniu spójności • omawia różnice pomiędzy charakterystyką statyczną a charakterystyką dynamiczną 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • formułuje argumenty i kontrargumenty do podanej tezy • koryguje dane wypracowanie • formułuje wstęp do wypracowania • tworzy wewnętrznie uporządkowane, na ogół spójne wypracowanie • tworzy plan charakterystyki wybranej postaci literackiej bądź filmowej- opisuje uczucia i stany wewnętrzne bohaterów podanej sytuacji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pisze rozprawkę w której zawarta została właściwa teza bądź hipoteza argumentacja jest wnikliwa, przekonująca i konsekwentna, przedstawiona została własna opinia dotycząca zadanego tematu, ujawniająca szczególną wrażliwość oraz wnikliwość piszącego- tworzy wewnętrznie uporządkowane, spójne wypracowanie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia i ocenia wskazany przez siebie wywiad

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<p>charakterystyka porównawcza</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje elementy składające się na charakterystykę wyjaśnia znaczenie terminów: opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych, opis dzieła sztuki wymienia elementy składające się na opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych i opis dzieła sztuki opisuje, co zostało przedstawione na obrazie wyjaśnia znaczenie terminu wywiad wymienia etapy tworzenia wywiadu wyjaśnia znaczenie terminów: dyskusja, stanowisko (teza), argument, kontrargument, 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje podział obrazu na części tematyczne wskazuje głównych bohaterów obrazu opisuje postacie przedstawione na obrazie i ich emocje wypowiada się na temat strojów bohaterów omawia sytuacje przedstawione na ilustracjach układa pytania do autora podanego tekstu wskazuje w podanym tekście argumenty i kontrargumenty wskazuje w podanej dyskusji nieuczciwe chwytły 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje opis sytuacji na podstawie podanego planu omawia kolorystykę dzieła odnajduje w dowolnych źródłach symboliczne znaczenia wskazanych elementów występujących na obrazach interpretuje gesty bohaterów obrazu omawia rolę światła na obrazie zbiera informacje na temat wybranej postaci, wymyśla temat wywiadu i układa pytania formułuje argumenty i kontrargumenty do podanej tezy 	<ul style="list-style-type: none"> rozdźnia argument i przykład pisze charakterystykę zawierającą opis wyglądu zewnętrznego postaci i wnikliwy opis cech charakteru, konsekwentnie poparty trafnie dobranymi przykładami tworzy dobrze zorganizowany, jasny i zrozumiały opis sytuacji redaguje pogłębiony opis przeżyć wewnętrznych, trafnie nazywając uczucia oraz stany psychiczne i posługując się bogatym słownictwem 	

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy dobrego dyskutanta wymienia nieuczciwe chwytów stosowane w dyskusji, 			<ul style="list-style-type: none"> wyraża swoją opinię na temat obrazu omawia konteksty (biblijny, mitologiczny itp.) interpretuje wymowę dzieła przeprowadza wywiad z kolegą/koleżanką wskazuje błędy w podanym wywiadzie bierze udział w debacie 	

3. Kształcenie językowe

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminów: głoska, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> określa funkcję głoski i w podanych wyrazach 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> redaguje zdania z nieosobowymi formami 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> koryguje błędy w wymowie i 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> koryguje błędy w wymowie i

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<p>spółgłoska, samogłoska, litera, upodobnienia fonetyczne, - przedstawia zasady stosowania akcentu wyrazowego</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: czasownik osobowy, czasownik nieosobowy, czasowniki dokonane, czasowniki niedokonane • wymienia, przez co odmienia się czasownik • odróżnia formy nieosobowe czasownika od form osobowych • wyjaśnia znaczenie terminów: strona 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje wymowę wyrazu i wskazuje różnice pomiędzy wymową a pisownią • na ogół poprawnie wymawia wyrazy • wskazuje kierunek upodobnienia w podanych wyrazach • wskazuje upodobnienia międzywyrazowe w podanym tekście • poprawnie akcentuje przeczytane wyrazy • wyjaśnia ubezdźwięcznienia, udźwięcznienia, upodobnienia wsteczne i postępowe, upodobnienia wewnątrzwyrazowe, upodobnienia międzywyrazowe, utrata dźwięczności w wygłosie, 	<p>czasownika zakończonymi na -no, -to</p> <ul style="list-style-type: none"> • przekształca zdania, używając odpowiedniej formy czasownika • wskazuje, w jakich okolicznościach używamy strony biernej • odnajduje w tekście czasowniki w stronie biernej i wyjaśnia, w jakim celu zostały użyte • potrafi samodzielnie podawać przykłady odmiennych i nieodmiennych części mowy • przekształca zdania podrzędne w imiesłowowy przymiotnikowe i przysłówkowe z określeniami 	<p>wyjaśnia ich przyczynę</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosuje w wypowiedzi wyrazy, w których akcent pada na 3. i 4. sylabę od końca • modyfikuje wypowiedź za pomocą zmiany aspektu • sporządza notatkę z zastosowaniem nieosobowych form czasownika • używa strony biernej w tekstach oficjalnych, np. w stylu urzędowym • zna wzory odmian rzeczowników odmieniających się w sposób nietypowy • wskazuje i poprawia błędy związane z użyciem imiesłowów 	<p>wyjaśnia ich przyczynę</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosuje w wypowiedzi wyrazy, w których akcent pada na 3. i 4. sylabę od końca • modyfikuje wypowiedź za pomocą zmiany aspektu • sporządza notatkę z zastosowaniem nieosobowych form czasownika • używa strony biernej w tekstach oficjalnych, np. w stylu urzędowym • zna wzory odmian rzeczowników odmieniających się w sposób nietypowy • wskazuje i poprawia błędy związane z użyciem imiesłowów

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<p>czynna, strona bierna, wykonawca czynności, obiekt czynności, czasownik przechodni, czasownik nieprzechodni</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zasadę tworzenia strony biernej czasownika • wskazuje i nazywa poszczególne części mowy • przedstawia klasyfikację imiesłów • wskazuje imiesłowy w tekście • wymienia zasady pisowni nie - wskazuje zdania złożone • wymienia rodzaje zdań złożonych 	<p>uproszczenie grupy spółgłoskowej</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa formy gramatyczne czasownika • uzupełnia zdania czasownikami w odpowiedniej formie • przekształca zdania ze strony czynnej na bierną i odwrotnie • odróżnia czasowniki przechodnie od czasowników nieprzechodnich • wskazuje wypowiedzi, w których odgrywa wykonawca czynności oraz te, w których najistotniejszy jest obiekt czynności • potrafi wskazać odmienne i 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształca wskazane zdania na konstrukcje z imiesłowami przysłówkowymi • zastępuje określenia oznaczające cechy z imiesłowami z przeczeniem nie • przyporządkowuje wykresy do zdań • sporządza wykresy zdań złożonych współrzędnie • formułuje zdania podrzędne i stawia przecinki w odpowiednich miejscach • sporządza wykres zdania wielokrotnie złożonego • przekształca grupy zdań pojedynczych w wypowiedzenia wielokrotnie złożone 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje tekst z użyciem wszystkich rodzajów imiesłów • redaguje tekst z użyciem imiesłów z przeczeniem <i>nie</i> • sporządza wykresy zdań złożonych i podaje nazwy typów zdań podrzędnych • przekształca tekst, stawiając przecinki w odpowiednich miejscach • dokonuje opisu składniowego sporządzonego wykresu • - koryguje zbyt długie wypowiedzenia wielokrotnie złożone • przekształca mowę zależną na 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje tekst z użyciem wszystkich rodzajów imiesłów • redaguje tekst z użyciem imiesłów z przeczeniem nie • sporządza wykresy zdań złożonych i podaje nazwy typów zdań podrzędnych • przekształca tekst, stawiając przecinki w odpowiednich miejscach • dokonuje opisu składniowego sporządzonego wykresu • koryguje zbyt długie wypowiedzenia wielokrotnie złożone • przekształca mowę zależną na

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<ul style="list-style-type: none"> odróżnia zdania złożone współrzędnie od zdań złożonych podrzędnie wskazuje spójniki, przed którymi należy postawić przecinek w zdaniu z imiesłowami sporządza wykresy zdań złożonych i podaje nazwy typów zdań podrzędnych przekształca tekst, stawiając przecinki w odpowiednich m- wyjaśnia znaczenie terminów: wypowiedzenie wielokrotnie złożone, zdanie główne dokonuje podziału wypowiedzeń wielokrotnie 	<p>nieodmienne części mowy</p> <ul style="list-style-type: none"> potrafi wskazać i określić formy gramatyczne wyrazów tworzy imiesłowy od podanych czasowników odmienia imiesłowy przymiotnikowe stosuje zasady pisowni nie z imiesłowami tworzy imiesłowy z przeczeniem nie wskazuje pytanie, na które odpowiadają dane zdania podrzędnego podaje nazwy rodzajów zdań złożonych wskazuje zdania złożone współrzędnie i określa ich typy przyporządkowuje zdania współrzędne 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje tekst, w którym wypowiedzi bohaterów zapisuje w formie mowy niezależnej wskazuje w podanych parach wyrazów wyraz podstawowy i wyraz pochodny wskazuje formant w wyrazie pochodnym tworzy czasowniki dokonane poprzez dodanie przedrostków tworzy stopień wyższy i najwyższy przymiotników i przysłówków podkreśla rdzeń i wskazuje oboczności w rodzinie wyrazów w podanym tekście poprawia błędy wynikające z 	<p>niezależną i odwrotnie</p> <ul style="list-style-type: none"> dokonuje analizy słowotwórczej podanych wyrazów tworzy wyrazy należące do konkretnych kategorii słowotwórczych sporządza wykresy rodziny wyrazów tworzy własny tekst z użyciem wyrazów z przedrostkami s-, z- oraz przyrostkami - dztwo, -ctwo, - dzki, -cki zastępuje podane nazwy właściwymi skrótowcami używa wyrazów złożonych w odpowiednim kontekście 	<p>niezależną i odwrotnie</p> <ul style="list-style-type: none"> dokonuje analizy słowotwórczej podanych wyrazów tworzy wyrazy należące do konkretnych kategorii słowotwórczych sporządza wykresy rodziny wyrazów tworzy własny tekst z użyciem wyrazów z przedrostkami s-, z- oraz przyrostkami - dztwo, -ctwo, - dzki, -cki zastępuje podane nazwy właściwymi skrótowcami używa wyrazów złożonych w odpowiednim kontekście

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<p>złożonych na wypowiedzenia składowe miejscach</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: mowa zależna, mowa niezależna • wyjaśnia różnice pomiędzy mową niezależną a mową zależną • wyjaśnia znaczenie terminów: wyraz podstawowy, wyraz pochodny, temat słowotwórczy, formant, przedrostek, przyrostek, wrostek, formant zerowy, kategoria słowotwórcza, czasowniki dokonane, stopień wyższy i najwyższy 	<p>stosownie do podanego wykresu</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje zdania podrzędne przydawkowe i formułuje do nich pytania • wskazuje zdania podrzędne dopełnieniowe i formułuje do nich pytania • wskazuje zdania złożone współrzędnie, w których brakuje przecinków • wskazuje zdanie główne w wypowiedzeniu złożonym • stosuje odpowiednią interpunkcję w zdaniach wielokrotnie złożonych • w podanym tekście wskazuje mowę 	<p>błędne zapisu przedrostków z-, s-</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie stosuje skrótowce w zdaniu • poprawnie zapisuje skróty podanych wyrażeń • tworzy poprawne przymiotniki złożone 		

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<p>przymiotników oraz przysłówków, rodzina wyrazów, rdzeń, wyraz pokrewny, oboczność, skrótowiec, skrót, wyraz złożony, złożenie, zrost</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia kategorie słowotwórcze wskazuje cechy decydujące o pisowni przedrostków z-, s- wymienia rodzaje skrótowców przedstawia zasady odmiany skrótowców i używania ich w zdaniach wymienia zasady stosowania skróconego zapisu referuje zasady tworzenia 	<p>zależną i mowę niezależną</p> <ul style="list-style-type: none"> zapisuje dowolny dialog w formie mowy zależnej przy zapisie dialogu stosuje poprawną interpunkcję wyjaśnia znaczenie podanych wyrazów pochodnych tworzy przymiotniki od rzeczowników przyporządkowuje wyraz pochodny do kategorii słowotwórczej wskazuje wyrazy należące do jednej rodziny wskazuje wyraz podstawowy w parze wyrazów pokrewnych odnajduje skrótowce w tekście wyjaśnia znaczenie skrótowców i skrótów 			

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
wyrazów złożonych i wymienia ich typy	<ul style="list-style-type: none">• objaśnia znaczenie wskazanych wyrazów złożonych• odróżnia zrosty od złożeń			